

TRZECIE
SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

Gimnazyum im. Mickiewicza
WE LWOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1910/11

TRZECIE
SPRAWOZDANIE

DYREKCYI
Gimnazyum im. Mickiewicza
WE LWOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1910/11

Nr. izvešt
Spr. 141

Kartka z życia ostatnich Tunguzów.

(Wspomnienie z podróży w głąb Syberyi).

Głucha noc zapadła w puszczy... Jedna z wielu cudownych, jakie od niedawna przeżywaliśmy w górach Sichota-alin, nad morzem Japońskim. Siedzimy w milczeniu wokoło ogromnego ogniska, zapatrzeni w wesoło igrające, krwawe języki. Zwolna myślami ulatujemy... Jedni do Ojczyzny, którą już dawno, niepomni skarbów jakie w niej zostawili, dla nieprzepatanej żądz zbadania tajemnic Wielkiej Przyrody rzucili.. inni, w dziką bezbrzeżną puszcę, owianą groźnym czarem legend i baśni, z których najstraszniejsze przed chwilą z ust jej mieszkańców usłyszeli.

Cisza dokoła... nic marzeń nie przerywa.

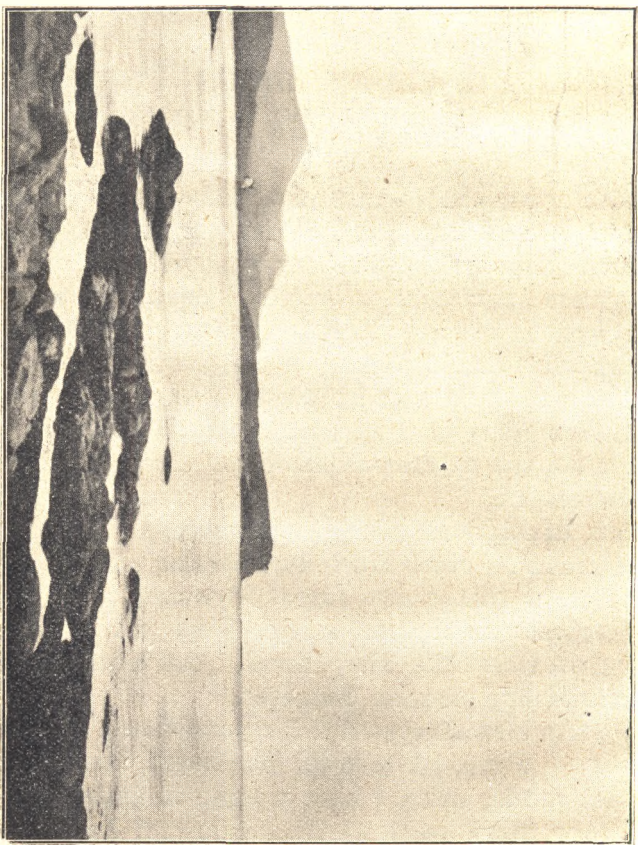
Od czasu do czasu rzuci ktoś jeszcze pytanie, by dalej pograć się w rozkosznem rozpamiętywaniu.

„Jedynym postrachem w tym kraju dla Chunchuzów“ przerywa wreszcie ciszę stary kozak, „dziadziem“ zwany, „to tutejsi mieszkańcy puszczy, Tazowie“.

Żyją tu w niewielkiej już ilości, ci potomkowie wygasających Tunguzów — a żyją jak te wilki po lasach, bez dachu nad głową, bez rodzin, dniem i nocą węsząc za tymi zbójami! Niejedną usługę oddali oni też i Gossudarowi.*) Zwłaszcza podczas wojny, kiedyto jako jedyni z naszych przyjaciół znający ten kraj na wylot, krętymi ścieżkami puszczy wiedli nas do boju z wrogami! A przytem strzelcy to niezrównani! Polują równie chętnie jak na Chunchuzów — na tygrysy, niedźwiedzie i inne straszne zwierzęta. A i o skórkach sobolowych dużo rzeczy mogli!

Dzielny to lud te Tazy! (Rycina I).

*) Carowi.

Ryc. 1. Góry nadmorskie na północ od Władywostoku zamieszkałe przez Tazów.

Ale ich już mało... bardzo mało... Dziś, jutro znikną z powierzchni ussuryjskiego kraju jak mgła poranna...

Nie znają ich już najbliżsi bracia północy — Oroczowie, bo spokrewnili się z wrogimi Chińczykami. Zresztą cóżby im pomogli będąc sami na wymarcu!

Nie znają ich również krewniacy, a ciężkie wrogi, Chińczycy, nazywają ich „Tazami“ t. z. obcymi dla nich ludźmi, wskazując na ich odmienne oczy i resztki stroju tunguzkiego.

Niezna ich również i biały car północy, któremu już wielkie usługi oddali i ciągle oddają. Nieuważa nawet za swą własność, lecz każe pędzić z miejsca na miejsce jak te psy niedobre i ziemi dać nie pozwala i chałupy pobudować za zdrości! Zginą też marnie niedługo i w oczach — a przecież warte lepszego losu stworzenia te ciche, zgodliwe a tak strasznie smutne!... A kto wie, może to i nie ludzie, kiedy ich gossudar, podobnie jak tych psów Chińczyków, nie chce uznać za swych poddanych! Kto wie... Kto wie... Mogli Japończy do nas z drugiej planety przyjść... Tazy też Mongoły... ich krewniaki... kto wie...“ (Rycina II).

Zamilknął kozak — popił herbatę — poprawił ognisko i tak dalej prawie począł:

„Ten, co z nami idzie, równie dzielny jak i inni jego bracia. Czterdziestu Chunchuzów ma już na sumieniu — a co tygrysów, niedźwiedzi, tego by i nie zliczył... Dobrze zrobił „baryń“*), że go wziął z nami na wyprawę w te okolice! Tu my wszyscy musimy Tazów bardzo...“ nieskończył, gdyż przerwał mu dziwny jakiś, głośny wybuch śmiechu. Powtórzył się raz jeszcze, drugi i trzeci — wreszcie z namiotu, gdzie koczował Taz, o którym była mowa, rozległo się głośne wołanie. Zdziwiliśmy się wszyscy, przyzwyczajeni do nadzwyczajnej małowówności naszego mongolskiego przyjaciela. Ten jednak krzyczał coraz głośniejsze, to śmiejąc się, to znów nawołując nas łamanym rosyjskim językiem, przytem zapraszał nas koniecznie do swego pałacu.

Rozumie się, że ławą ruszyliśmy wszyscy w wskazanym przez Tazę kierunku, a zaciekawienie było tak wielkie, że nawet straż porozstawiane dokoła taboru, tu i ówdzie czmy-

*) „Baryń“ — nazwa rosyjska oznaczająca pana lub wodza.

Ryc. II. Taz w puszczy leśnej.

chnęły ze stanowiska, byleby tylko dowiedzieć się, co też przydarzyło się biednemu Mongołowi.

W namiocie ciekawy ten osobnik, począł nam w okrutnie śmieszny sposób opowiadać, że skoro po wieczerzy wlaź do swej budy i rzucił się na posłanie, wsparłszy głowę na poduszce uczuł dziwną na niej wilgoć... Zrazu sądził, że to woda deszczowa zaciekła mu w posłanie, kiedy jednak ta woda zaczęła wkrótce nieznacznie pod głową mu się ruszać — zaciekawiony — najspokojniej w świecie począł badać ręką, co to za wilgoć przeszkadza mu w słodkim odpoczynku po sutej wieczerzy. Ku wielkiemu zdziwieniu jednak znalazł, że to była ogromna jadowita żmija, jakich w dolinie pełno już przedtem spotykaliśmy. Zeskoczył tedy z posłania i począł ją szukać by się jej bliżej przypatrzeć. Żmija jednak gdzieś znikła — prosi nas zatem, byśmy mu pomogli w jej odszukaniu.

Naturalnie w tej chwili rzuciliśmy się w poszukiwanie za gadem, mając i siebie na uwadze. Nieproszony ten gość mógł bowiem każdej chwili, wyniósłszy się z pałacu biednego Taza, wprosić się na współlokatora do któregokolwiek z naszych towarzyszy. Na szczęście znaleźliśmy go wkrótce sprytnie ukrytego w zwojach koca Tazy. Wśród ogromnego, zabobonnego strachu a z całą wściekłością został wnet zabity przez wyłękłych strzelców, słynnych zresztą z bohaterskich wypraw na tygrysy... niedźwiedzie... chunchuzy...

Taza roześmiał się jeszcze kilka razy i znów zamilkł pośpiesnie...

W podobną noc, jednak miesiąc później i po powrocie z puszczy do futuru słynnego jej króla, kozaka Andreja Andrejewicza, siedzieliśmy po wieczerzy przy miłej pogawędce, rozpamiętywając przeżyte uroczym chwile. Wszyscy wróciliśmy po znojach i niezliczonych trudach zdrowo i cało, wyprawa się udała — wesoło tedy gwarzyliśmy zadowoleni z owoców naszej pracy. Nie dziw przeto, żeśmy i niespostrzegli jak do izby wsunęły się cicho i nieśmiało dwie dziwne postacie. Dwóch niby strzelców, — z twarzy, typowych mongołów o wystających kościach policzkowych i skośnych, brzydkich oczach — ze stroju kozaków rosyjskich. Weszli chyłkiem — skromnie

jakby bojaźliwie... Spozstrzegł jednakże wnet ich „baryń“ i począł serdecznie a witać a zapraszać bliżej do stołu. Wymawiali się jakby zawstydzeni, wreszcie usiedli niżej na stołkach pod ścianą i poczęli dziwną mową dopytywać się o losy naszej wyprawy... Słyszeli o niej zdawna, ale polowali wtenczas w innych stronach, więc nie mogli zdążyć, by się z „baryniem“ połączyć. Dziś blisko futoru przechodząc wstąpili, by pozdrowić dobrego „barynia“, który ich lubi, szanuje, a nawet czasem wstawi się za nimi tam daleko, gdzie mieszka biały gosudar, co rzekł, że odtąd jego puszcza będzie. (Rycina III.).

A mają do barynia i teraz prośbę wielką, by uprosił dla nich u cara „bumagę“*) bez której pędzą ich nielitościwi czynownicy, gdzie tylko znajdują w puszczy, jak te psy wściekłe, że i żyć niepodobna dłużej!!

Głodni, zziębnięci zginą marnie — wszyscy do jednego, Tazowie bez tej bumagi!

Dobry baryń dał dobrą radę.

Niech się zbiorą Tazy z całej puszczy i napiszą podanie do wielkiego, mądrego a sprawiedliwego cara o pozwolenie noszenia owej „bumagi“, a on „baryń“, który ich lubi, to podanie poprze.

Długo jeszcze i na różne sposoby tłumaczono tym dzieciom puszczy, co to właściwie mają zrobić według rady barynia, by uzyskali bumagę.

Nie mogli pojąć i nie pojęli!

Odeszli smutni — zgnębieni śmiertelnie jak skazańcy!

I znowu będą ich w puszczy pędzić a przepędzać psy gończe cara...

Będą ich dalej rabować, wyzyskiwać, mordować — a nie-dozwolą nigdy na osiedlenie się spokojnie choćby na piędzi ziemi! Nigdy!

„Bumagi“ nie mają, więc zginą!

I muszą zginąć, bo „dzieci natury giną wszędzie tam, gdzie zjawia się kultura“, powiada historia ludzkości.

Dr. Julian Tokarski.

Pisałem w puszczy Sichota-alin. We wrześniu 1910 r.

*) „Bumaga“, papier, paszport, jaki każdy poddany rosyjski miec przy sobie musi.

Ryc. III. Grupa ostatnich Tazów.

STATYSTYKA ZAKŁADU.

I.

Skład grona nauczycielskiego

przy końcu roku szkolnego 1910/11.

1. **Petelenz Karol, dr. fil.**, Radca szkolny, kaw. ord. żel. kor. III. kl., dyrektor, uczył języka łacińskiego w kl. VI. i propeautyki filozofii w kl. VIII.

2. **Bojarski Władysław**, profesor VIII. rangi, uczył języka łacińskiego w kl. V.; gospodarz kl. V.

3. **Bykowski Ludwik, dr. fil.**, profesor, uczył historii naturalnej w kl. VI.

4. **Daniec Stanisław**, profesor VIII. rangi, uczył języka greckiego w kl. VI.

5. **Dąbrowski Aleksander**, profesor, uczył języka niemieckiego w kl. III. i VIII.

6. **Dudryk Antoni**, profesor, uczył historii i geografii w kl. IV., VII. i VIII.; gospodarz kl. IV.

7. **Gayczak Stanisław**, profesor, uczył języka niemieckiego w kl. IV. i VI.; gospodarz kl. VI.

8. **Ks. Gerstmann Adam, Dr. Th.**, profesor Uniwersytetu uczył religii w kl. II., III. i IV.

9. **Ks. Głęb Jakób**, profesor, uczył religii w kl. I. V.—VIII.

10. **Golczewski Kajetan**, profesor, uczył fizyki w kl. III. i VII.

11. **Homme Stanisław, dr. fil.**, profesor, uczył języka greckiego w kl. VII.

12. **Hordyński Ludwik, dr. fil.**, profesor, uczył matematyki w kl. III., IV. i VII.

13. **Janelli Marian, dr. Utrą. Jur.**, profesor, uczył języka polskiego w kl. IV., historii i geografii w kl. III.

14. **Jędrzejowski Jan**, profesor VIII. rangi, uczył języka łacińskiego w kl. II.; gospodarz kl. II.

15. **Kobzdaj Kazimierz, dr. fil.**, profesor, uczył języka polskiego w kl. VI. i VIII.

16. **Kruczkiewicz Józef**, asystent c. k. Szkoły przemysłowej uczył rysunków w kl. I.—IV.

17. **Latoszyński Władysław**, profesor VIII. rangi, uczył języka łacińskiego w kl. VIII. gospodarz kl. VIII.

18. **Limbach Józef, dr. fil.**, Radca szkolny, profesor, VII. rangi uczył historii naturalnej w kl. I., IV. i V.

19. **Łomnicki Antoni, dr. fil.**, profesor, uczył matematyki i fizyki w kl. VIII.

20. **Łukasiewicz Antoni**, profesor, uczył historii i geografii w kl. I.

21. **Młodnicki Maryan**, profesor, uczył języka greckiego w kl. VIII.

22. **Nagórzański Franciszek**, profesor, uczył języka łacińskiego w kl. VII.; języka greckiego w kl. IV.; gospodarz kl. VII.

23. **Nowicki Franciszek**, emeryt. dyrektor, uczył języka polskiego i łacińskiego w kl. I., języka niemieckiego w kl. I. i V.; gospodarz kl. I.

24. **Osiecki Wiktor, dr. fil.**, profesor, uczył historii i geografii w kl. II. i VI.

25. **Paczosa Franciszek**, profesor, uczył języka polskiego w kl. II.

26. **Pałuchowski Stanisław**, profesor, uczył języka polskiego w kl. V. i VII.

27. **Passowicz Piotr**, profesor, uczył języka greckiego w kl. III. i V.

28. **Pyszkowski Jan, dr. fil.**, profesor, uczył języka niemieckiego w kl. VII.

29. **Smolka Franciszek**, profesor, uczył języka łacińskiego w kl. IV.

30. **Schneider Ludwik, dr. fil.**, profesor, uczył języka niemieckiego w kl. II.

31. **Snopek Emil**, profesor VIII. rangi, uczył matematyki w kl. V. i VI.

32. **Szczepański Jan**, profesor, uczył języka polskiego i łacińskiego w kl. III.; gospodarz kl. III.

33. **Tokarski Julian, dr. fil.**, profesor, uczył matematyki w kl. I. i II. i historii naturalnej w kl. II.

34. **Wiśmierski Józef**, profesor, uczył historii i geografii w kl. V.

II.

Rozkład nauk.

a) *Przedmioty obowiązkowe.*

Klasa I.

Religia 2 godz. tyg. Katechizm (nauka wiary i obyczajów).

Język polski 3 godz. tyg. Ćwiczenia w wyraźnym i rozumnym czytaniu; gładkie i poprawne zdawanie sprawy z treści ustępów przeczytanych i objaśnionych; memorowanie cenniejszych ustępów poetycznych i prozaicznych. Gramatyka: Powtórzenie znanej już ze szkoły ludowej odmiany imion i słów; składnia zgody; nauka o zdaniu pojedynczym; ważniejsze znaki pisarskie; ćwiczenia ortograficzne.

W półroczu 6 zadań szkolnych i 3 domowe.

Język łaciński 6 godz. tyg. Odmiana prawidłowa imion i słów; stopniowanie przymiotników i przysłówków; najważniejsze zaimki; z liczebników głównych i porządkowych niezbędniejsze; niezbędne prawidła składni. Tłumaczenie z języka łacińskiego na polski i odwrotnie. Od listopada co 14 dni zadanie szkolne.

Język niemiecki 5 godz. tyg. Czytanie; uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów; zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów zapomocą stosownych pytań; retrowersye; rozmówki. Odmiana regularna imion i słów; niezbędniejsze zasady składni; ćwiczenia ortograficzne ustne i zapomocą dyktatów, pisanie z pamięci ustępów memorowanych. Co tydzień zadanie szkolne.

Historya 2 godz. tyg. Najważniejsze podania, osobistości i zdarzenia z historyi ojczystej.

Geografia 2 godz. tyg. Zasadnicze pojęcia geograficzne na podstawie poglądu; widnokrąg; kształt ziemi; strony świata; położenie geograficzne; czytanie map; lądy, morza, rzeki; klimat; świat organiczny ziemi; położenie najważniejszych państw i miast. Próby w rysowaniu najprostszych przedmiotów geograficznych.

Matematyka 3 godz. tyg. **A r y t m e t y k a**: Układ miar metrycznych; układ dziesiętkowy liczb; cztery działania na liczbach całkowitych i dziesiętnych mianowanych i niemiano-

wanych; początki nauki o ułamkach pospolitych na konkretnych przykładach poglądowych.

Geometria. Początki nauki o prostych formach geometrycznych, mianowicie o sześcianie i kuli na podstawie poglądu. Ćwiczenia w używaniu cyrkla, lineалу, trójkąta, podziałki, przenośnika. Pomiar i rysowanie przedmiotów z otoczenia. Poznanie własności najprostszych konkretnych utworów przestrzennych tudzież związków pomiędzy nimi. Powierzchnia kwadratu, prostokąta, objętość sześcianu, słupa jako zastosowania układu metrycznego.

Historia naturalna 2 godz. tyg. Przez pierwszych 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie opis typowych gatunków ssaków i ptaków z uwzględnieniem tych biologicznych stosunków, które można przyjąć jako stanowczo stwierdzone.

Przez ostatnie 4 miesiące roku szkolnego: świat roślinny, mianowicie opis roślin nasiennych (jawnokwiatowych), o prostej budowie, jako wstęp do zrozumienia najważniejszych zasadniczych pojęć morfologicznych z uwzględnieniem najprostszych stosunków biologicznych.

Rysunki 2 godz. tyg. Proste, z geometrycznych form rozwinięte (nowoczesne oraz historyczne) motywy płaskiego ornamentu. Stylizowane kształty żywej natury. Przedmioty z otoczenia w rzucie pionowym; płaskie kształty żywej natury.

Kaligrafia 1 godz. tyg. Według wzorów Nowickiego pismo łacińskie i modernistyczne; ćwiczenia w pisaniu dużych i małych liter kredą na tablicy.

Klasa II

Religia 2 godz. tyg. jak w kl. I., ciąg dalszy.

Język polski 4 godz. tyg. Czytanie wzorów i memorowanie jak w kl. I. Gramatyka: Nauka o odmianie imion; składnia rządu; przyimki; przysłówki. W półroczu 6 wypracowań szkolnych i 3 domowe.

Język łaciński 6 godz. tyg. Powtórzenie i uzupełnienie odmian prawidłowych; nauka o nieprawidłowych formach w odmianie imion i słów; nieodmienne części mowy. Przy-swojone w klasie I. prawidła syntaktyczne powtarza się cią-gie i rozszerza się ich zakres; do tego przyłącza się zdanie py-

tajne zawiste, *accusativus cum infinitivo* i zwyklejsze zjawiska ze składni imiesłowowej. Co dni 14 zadanie szkolne.

Język niemiecki 4 godz. tyg. Swobodniejsza reprodukcja czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych; dłuższe rozmówki; memorowanie słów, zwrotów i całych ustępów. Powtórzenie odmiany regularnej; poznanie najważniejszych wyjątków. Miesięcznie 3 zadania szkolne i domowe. Tematy jak w klasie I.

Historya 2 godz. tyg. Najbardziej zajmujące podania i najwybitniejsze osobistości i zdarzenia z historyi starożytnej z przeważnem uwzględnieniem Grecyi i Rzymu.

Geografia 2 godz. tyg. Szczegółowa geografia fizyczna i polityczna Azyi i Afryki; poziomy i pionowy układ Europy; szczegółowa geografia Europy południowej i zachodniej. Ćwiczenia kartograficzne.

Matematyka 3 godz. tyg. **Arytmetyka**: Miara i wielokrotność; działania ułamkami zwyczajnymi; zamiana ułamków dziesiętnych na pospolite i odwrotnie. Wielkości wprost i odwrotnie proporcjonalne w rachunku zapomocą wnioskowania. Ustawiczne ćwiczenia w rachowaniu mianowanemi liczbami dziesiętnymi. Najprostsze przykłady z rachunku procentu.

Geometrya. Nauka pogładowa o symetrii utworów bryłowych i płaskich. Poznanie elementów wystarczających do określenia figury płaskiej zapomocą konstrukcyi (zamiast dowodów przystawiania). Rozmaite zastosowanie przy pomiarach w sali szkolnej, według możności także w polu. Trójkąty, czworoboki, wieloboki (w szczególności umiarowe), koło. Należące do nich graniastosłupy proste, ostrosłupy, walce i stożki. Kula, stosownie do potrzeb jednocześnie udzielanej nauki geografii. Zmienność utworów (zmiany ich kształtu i wielkości przy zmianie elementów określających).

Historya naturalna 2 godz. tyg. Przez pierwszych 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie opis typowych przedstawicieli jeszcze nie omawianych klas zwierząt kręgowych, dalej owadów i innych zwierząt bezkręgowych, jakoteż uwagi o sposobie ich życia. Rzut oka na podział świata zwierzęcego.

Przez 4 ostatnie miesiące roku szkolnego; świat roślinny mianowicie opis roślin nasiennych (jawnokwiatowych) o budowie mniej prostej i kilku zarodnikowych (skrytokwiatowych)

z uwzględnieniem sposobu ich życia. Przejrzysty podział świata roślinnego.

Rysunki 2 godz. tyg. Rysowanie zasadniczych form przestrzennych odpowiednio ugrupowanych w połączeniu z rysowaniem najzwyczajniejszych kształtów z otoczenia, przyczem podawano krótkie objaśnienia zjawisk perspektywicznych. Dalsze ćwiczenie w rysunku płaskim.

Klasa III.

Religia 2 godz. tyg. W I. półroczu: Obrzędy kościoła katolickiego; w II. półroczu: Historia Starego Zakonu.

Język polski 3 godz. tyg. Czytanie i objaśnianie wzorów według Wypisów; krótkie wiadomości o życiu i pismach cenniejszych pisarzy, z których dzieł poznano wyjątki. Deklamacja jak w kl. I. Nauka o odmianie słowa; składnia w obrębie słowa. Na półrocze 4 wypracowania szkolne i 2 domowe.

Język łaciński 6 godz. tyg. Gramatyka: składnia zgody i rządu. Lektura: Cornelius Nepos: Aristides, Agesilaus, Cimon, Epaminondas, Hamilcar, Hannibal, Miltiades, Pelopidas, Themistocles, Thrasybulus. 6 zadań szkolnych w półroczu.

Język grecki 5 godz. tyg. Odmiana prawidłowa imion i słów z wyłączeniem słów płynnych i na μ . Od listopada co miesiąc zadanie szkolne.

Język niemiecki 4 godz. tyg. Swobodniejsza reprodukcja czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych; zwracanie bacznej uwagi na wyrażenia i zwroty podobną myśl lub znaczenie wyrażające. Systematyczna nauka gramatyki w zakresie nauki o formach i składni rządu. Miesięcznie 2 zadania, domowe i szkolne naprzemian. Tematy: retrowersye, reprodukcye ustępów i streszczania ustępów w szkole czytanych.

Historia 2 godz. tyg. Najważniejsze osobistości z historii monarchii austriacko-węgierskiej w związku z historią powszechną.

Geografia 2 godziny tygod. Europa północna, środkowa i wschodnia z wyłączeniem monarchii austro-węgierskiej; Ameryka; Australia. Ćwiczenia w rysowaniu map jak w kl. II.

Matematyka 3 godz. tyg. Arytmetyka: Cztery działania główne liczbami ogólnymi, całemi i ułamkami. Podnosze-

nie do kwadratu i wyciąganie drugiego pierwiastka; liczby przybliżone i działania na nich. **Geometria**: Równość, zamiana i podział figur; pomiar linii i powierzchni; podobieństwo figur.

Fizyka 2 godz. tyg. Wstęp: Rozciągłość, stany skupienia; ciężar, ciężar właściwy; ciśnienie powietrza. Ciepło; magnetyzm; elektryczność; głos; światło; zjawiska niebieskie.

Rysunki Dalszy ciąg rysunku z natury i przedmiotów z otoczenia (także przedmiotów technicznych i przemysłu artystycznego).

Klasa IV.

Religia 2 godz. tyg. Nowy Zakon.

Język polski 3 godz. tyg. Czytanie wzorów według Wypisów jak w klasie III. Deklamacja jak w kl. I. Nauka o zdaniach złożonych i okresach, etymologia i głosownia w zarysie z uwzględnieniem historycznego rozwoju języka. Przygodna nauka o wierszu polskim.

Zadania jak w klasie III.

Język łaciński 6 godz. tyg. Lektura: 1) Caesaris de bello Gallico comment . I: I, 1—29; II., IV., VII. Nauka o czasach i trybach; oratio obliqua; infinitivus; participium; gerundium; supinum; właściwości rzeczowników, przymiotników i zaimków na podstawie ćwiczeń w tłumaczeniu z języka polskiego na język łaciński. Prozodya i metryka przy czytaniu Owidyusza.

Zadania jak w klasie III.

Język grecki 4 godz. tyg. Dokończenie odmiany słów na ω , słowa na μ , słowa nieprawidłowe i najważniejsze rzeczy ze składni; tłumaczenie z języka greckiego na polski i odwrotnie. Co miesiąc zadanie szkolne.

Język niemiecki 4 godz. tyg. Reprodukcyja jak w klasie III.; memorowanie celniejszych ustępów. Systematyczna nauka gramatyki i uzupełnienie składni rządu. Zadania jak w klasie III.

Historia i geografia 4 godz. tyg. Dzieje Grecyi i Rzymu do wojen punickich. Geografia fizyczna i polityczna monarchii austro-węgierskiej. Ćwiczenia w rysowaniu map.

Matematyka 5 godz. tyg. Arytmetyka. Równania stopnia pierwszego o jednej i kilku niewiadomych; czyste równania

stopnia drugiego i trzeciego. Miara; wielokrotność; ułamki. Planimetrya.

Zadania jak w klasie I.

Fizyka 3 godz. tyg. Dynamika ciał stałych; hydrostatyka; aerostatyka, magnetyzm, elektryczność, akustyka, optyka i najważniejsze rzeczy z kosmografii.

Klasa V.

Religia 2 godz. tyg. Dogmatyka ogólna.

Język polski 3 godz. tyg. Poznanie na podstawie wzorów w Wypisach najważniejszych gatunków prozy i poezji. Wiadomości historyczno-literackie przygodnie jak w klasie III. Uzupełnienie nauki szkolnej czytaniem domowem. Memorowanie jak w klasie I. Ćwiczeń stylistycznych 6 na półrocze.

Język łaciński 6 godz. tyg. Livii ab Urbe condita l. I. Z pism Owidyusza: Quattuor aetates; Diluvium; Deucalion et Pyrrha; Phaëton; Niobe; De anno Romuleo; Arion; De Fabiorum interitu; De vita sua;

Ćwiczenia gramat. i stylistyczne na podstawie lektury. 5 zadań szkolnych w każdym półroczu.

Język grecki. Z chrestomatyi Ksenofanta wybór; z Homera Iliady ks. I. W. każdym półroczu 4 zadania szkolne.

Język niemiecki 4 godz. tyg. Samodzielna reprodukcja na podstawie obszernej lektury, przeważnie prozaicznej. Przygodne uzupełnianie wiadomości gramatycznych. Memorowanie. Obowiązkowa lektura domowa. Co trzy tygodnie jedna praca, naprzemian domowa i szkolna.

Historia i geografia 3 godz. tyg. Dzieje starożytne aż do wystąpienia Gracchów; odpowiednie działy z geografii.

Matematyka 4 godz. tyg. Algebra: Cztery działania; liczby ujemne; podzielność, miara, wielokrotność, ułamki, proporcje, równania pierwszego stopnia o jednej i kilku niewiadomych. Geometrya: Planimetrya. 3 zadania na półrocze.

Naturalna historia 3 godz. tyg. Mineralogia (I. półrocze); botanika (II. półrocze).

Klasa VI.

Religia 2 godz. tyg. Dogmatyka szczegółowa.

Język polski 3 godz. tyg. Dzieje literatury polskiej od najdawniejszych zabytków do końca XVIII. wieku na podstawie wypisów; w całości przeczytano: Kochanowskiego *Treny*, *Satyra* i *Odprawę posłów greckich*; Górnicki, *Dworzanin*; Skarga, *Kazania sejmowe*. *Deklamacya* i *wypracowania* pisemne jak w klasie V.

Język łaciński 6 godz. tyg. Sallusti *Bellum Jugurthinum*; Ciceronis *In Catilinam* I.; Vergili *Acneis* I., 1—305 *Ecl.* I. V. VII. Georg. *Prooemium*; *Laudes vitae rusticae*; *Laudes Italiae*.
Zadania jak w klasie V.

Język grecki 5 godz. tyg. Homera *Iliady* ks. III., V., VI., XVI., XVIII. i XXII.

Herodota ks. VII. podł. wyboru. Z *Chrestomatyi* pism Ksenofonta: *Memorab.* I.

Powtórzono dekl. konj. tudzież najważniejsze rzeczy ze składni.

Zadania jak w klasie V.

Język niemiecki 3 godz. tyg. Czytanie i rozbiór ustępów w Wypisach. W całości czytano i rozbierano w klasie: Hauff, *Märchen*; Lessing, *Minna von Barenhelm*; Schiller, *Wilhelm Tell*; Goethe, *Hermann und Dorothea*. *Lektura prywatna*.

Zadania jak w klasie V.

Historya i geografia 3 godz. tyg. Dzieje Rzymu od Cezara począwszy, do upadku państwa rzymskiego; dzieje średniowieczne i nowożytne do XV. wieku. Dzieje Polski do Kazimierza Wielkiego włącznie. *Geografia* ziem polskich szczegółowo.

Matematyka 2 godz. tyg. *Arytmetyka*: Potęgi, pierwiastki, logarytmy i rozwiązywania równań pierwszego i drugiego stopnia o jednej niewiadomej; *Obrazy geom. równań algebraicznych*.

Geometrya. *Stereometrya* ogólna. *Pomiar brył graniastych*, okrągłych i umiarowych. *Zaczęto trygonometryę*.

Zadania 3 na półrocze.

Historya naturalna 3 godz. tyg. *Somatologia* w połączeniu z nauką *hygieny*. *Zoologia systematyczna*.

Klasa VII.

Religia 2 godz. tyg. *Etyka*.

R

D

Język polski 3 godz. tyg. Dzieje literatury polskiej od drugiej połowy XVIII. wieku do Fredry włącznie. — Niemcewicz, Powrót posła; Brodziński, Klasycyzm i romantyzm; Feliński, Barbara Radziwiłłówna; Pisma Mickiewicza.

Język łaciński 5 godz. tyg. Cicero: Pro Milone. — Vergilius: Aeneid I., 350—756 IV. — C. Plini secundi epistol II., 11 i 17; VI., 16; ad Trajanum, de persecutione Christianorum.

Język grecki 4 godz. tyg. Hom. Odyss. I., 1—80; V., VI., VII., IX., X. i XI. — Demost. Phil. III. Ol. I. Plato, Apologia.

Język niemiecki 4 godz. tyg. Czytanie i rozbiór ustępów w Wypisach. W całości czytano i rozbiegano w klasie utwory: Schiller, Jungfrau von Orleans; Goethe, Egmont; Lessing, Emilia Galotti.

Historia i geografia 4 godz. tyg. od 30-letniej wojny do czasów najnowszych. Ustrój polityczny Polski i dzieje Polski za Jagiellonów do Poniatowskiego. — Geografia handlowa i kolonialna w związku z historią.

Matematyka 3 godz. tyg. Równania drugiego stopnia i stopni wyższych; rachunek procentu; najprostsze rodzaje permutacji, wariacji i kombinacji. — Trygonometria i analiza.

Fizyka 3 godz. tyg. Wiadomości wstępne; Mechanika; Nauka o cieple; Chemia.

Propedeutyka filozofii 2 godz. tyg. Logika.

Klasa VIII.

Religia 2 godz. tyg. Dzieje kościoła.

Język polski 4 godz. tyg. Dzieje literatury ojczystej od wieku XIX. do chwili bieżącej na podstawie czytania dłuższych wyimków i niektórych dzieł w całości, mianowicie wszystkich celniejszych utworów Słowackiego i Krasińskiego tudzież powieści Korzeniowskiego p. t. Spekulant.

Wypracowania stylistyczne w liczbie 7, przeważnie domowe

Język łaciński 5 godz. tyg. Horat. Carm. I. 1, 2, 3, 9, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 22, 25, 34, 37; II. 2, 3, 4, 13, 14, 16, 17, 18; III. 6, 9, 18, 30; IV. 3, 5, 6, 8, 10. Epod II. i VII. Sat. I. 1, 9, Epist. I. i IV. Tac. Annal. I. 1—17; II. 41—43; 53—55; 69—83 i III, 1—7; XV, 38—45 liczne wyimki kursorycznie.

Nauka gramatyki i stylistyki, oraz wypracowania szkolne, jak w klasie V.

Język grecki 5 godz. tyg. Platon, Protagoras; Sophocles, Electra; Hom. Odyss. XXIII. i XXIV.

Wypracowania pisemne jak w kl. VII.

Język niemiecki 4 godz. tyg. Lektura jak w klasie VII. W całości przeczytano: Goethe, Faust I.; Schiller, Braut von Messina. Lektura obowiązkowa domowa.

Wypracowania pisemne jak w kl. VII.

Historia i geografia 3 godz. tyg. a) Powtórzenie ważniejszych partyi z historii Grecji i Rzymu z uwydatnieniem historii kultury; b) Systematyczna historia monarchii austriacko-węgierskiej z uwzględnieniem stosunku do historii innych krajów i państw z uwydatnieniem momentów z zakresu historii kultury i gospodarstwa; c) Dzieje ojczyste powtórzono w całości i w szczegółach; d) Wiadomości polityczne i społeczne. Ustrój i administracja monarchii austriacko-węgierskiej; prawa i obowiązki obywateli państwa; e) Geografia monarchii austriacko-węgierskiej, z uwzględnieniem powierzchni, stosunków geologicznych, oro- i hydrograficznych, tudzież klimatologii, geografii politycznej i gospodarczej. Stanowisko w handlu światowym.

Matematyka 2 godz. tyg. Zakończenie i powtórzenie nauki szkolnej z całego zakresu nauki matematyki, szczególnie równań i szeregów, stereometrii, trygonometrii i geometrii analitycznej. Zastosowanie zagadnień do różnych dziedzin nauki szkolnej i życia praktycznego.

3 wypracowania szkolne w półroczu.

Fizyka 3 godz. tyg. Magnetyzm i elektryczność; ruch falowy; akustyka, optyka.

Propedeutyka filozoficzna: Psychologia.

b) Przedmioty nadobowiązkowe.

Język francuski w 4 godz. tyg. w dwóch oddziałach.

W oddziale pierwszym przerobiono według pierwszej części gramatyki Ahna odmianę rzeczowników, rodzajników, przymiotników i słów aż do słów nieprawidłowych na podstawie stosownych przykładów, które tłumaczono ustnie i pisemnie na tablicy i w zeszytach.

W oddziale drugim przerobiono pierwszą część gramatyki Bergera na przykładach stosownie ułożonych. Ustępy czytane wyjaśniano i opowiadano bądź ustnie bądź też streszczano je pisemnie. Niektóre utwory, zwłaszcza wierszem pisane, memorerowano. Postęp dobry.

Geometria wykreślna w 2 godz. tyg. Rzuty punktu prostej na jedną i dwie płaszczyzny rzutowe. Rzuty punktu i odcinka w czterech ćwiartkach. Ślady prostej; przesuwanie płaszczyzny przez dwie przecinające i dwie równoległe. Kłady figur płaskich. Obrotowanie. Różne zagadnienia. Postęp bardzo dobry.

Stenografia 1 godz. tyg. Przerobiono na podstawie książki profesora Władysława Bojarskiego „Podręcznik stenografii polskiej“ łączenie się liter alfabetu w wyrazy z uwzględnieniem najniezbędniejszych uproszczeń w piśmie stenograficznym. Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu. Postęp dobry.

Śpiew 4 godz. tyg. Głównie uprawiano śpiew kościelny. Uczniowie śpiewali w chórze na głosy a od czasu do czasu także unisono. Postęp dostateczny.

III.

Tematy wypracowań piśmiennych.

1. W języku polskim.

Klasa V.

1) Który z dwu bohaterów: Hektor czy Achilles bardziej mi się podoba i dlaczego? (szk.). — 2 a) Obraz przedpiekła (wedł. Dantego Boskiej Komedyi); b) Zdobycie Jerozolimy wedł. Tassa (dom.). — 3) Jeden dzień w Soplicowie (szk.) — 4 a) Wina i pokuta Jacka Soplicy. — b) Rola Gerwazego w akcji „Pana Tadeusza“ (dom.). — 5 a) Swaty w Krakowskiem

(wedł. Wiesława). — b) Rycerskość Grażyny (szk.). — 6) Wyjaśnić znaczenie utworu Asnyka p. t. „Limba“ (szk.). — 7) Na podstawie przeczytanych ballad wykazać charakterystyczne znamiona tego rodzaju literackiego (dom.). — 8) Tułaczka SkaWińskiego (wedł. „Latarnika“ Sienkiewicza, (szk.). — 9) Wpływ świata fantastycznego na rozwój akcji w Makbecie (dom.). — 10) Zemsta Cześnika (wedł. Fredry komedyi p t. Zemsta, (szk.).

Klasa VI.

1) Wychowanie w Grecyi a u nas (dom.). 2) Poglądy Reja na wychowanie młodzieży (szk.). — Bitwa pod Grunwaldem podług obrazu Matejki (dom.). — 4) Układ i treść „Odprawy posłów greckich“ Kochanowskiego (szk.). — 5) Służmy pocziwej sławie a jako kto może, Niech ku pożytku dobra wspólnego pomoże (dom.). — 6) Powody upadku literatury polskiej w XVII. wieku (szk.). — 7) Epos w XVII. wieku (dom.). — 8) „Lament Matki Korony polskiej“ a kazania sejmowe Skargi (szk.). — 9) Znaczenie Krasickiego w literaturze polskiej (szk.).

Klasa VII.

1) Podkomorzy i Starosta jako przedstawiciele dwóch stronnictw w Sejmie czteroletnim (wedł. Niemcewicz „Powrót posła, (szk.). — 2 a) Pierwiastek patryotyczny w literaturze polskiej w okresie Księstwa Warszawskiego. — b) „Barbara Radziwiłłówna“ jako wzór tragedyi pseudoklasycznej (dom.). — 3) Objaśnić znaczenie słów z „Romantyczności“ A. Mickiewicza:

„Czucie i wiara silniej mówią do mnie,
Niż mędrca szkiełko i oko“ (szk.).

4) Rozwinąć i objaśnić na przykładach znaczenie słów A. Mickiewicza:

„I ten szczęśliwy, kto padł wśród zawodu,
Jeśli poległem ciałem dał innym szczebel do sławy grodu“ (dom.).

5) a) Rozbiór „Pieśni Wajdeloty“. — 6) Charakterystyka Konrada Wallenroda (szk.). — 6 a) Tok myśli w improwizacji Konrada. b) Idea Konrada Wallenroda (szk.). — 7 a) Tam się

człowiek napije, nadysze Ojczyzny (w odniesieniu do Pana Tadeusza). b) Rozwinąć myśl Konopnickiej :

„Dziś samym walczyć nie można zapałem;
Myśl przekuj w słowo, a słowo zrób ciałem“ (dom).

8) „Pan Tadeusz“ zwierciadłem społeczeństwa polskiego w epoce napoleońskiej (szk.). — 9 a) Lwów — jego historyczne i kulturalne znaczenie w przeszłości i teraźniejszości. b) Pierwiastek ukraiński w poezji polskiej (dom). — 10) Młodość Słowackiego w świetle „Godziny myśli“ (szk.).

Klasa VIII.

1) Znaczenie morza i żeglugi dla rozwoju kultury (dom). — 2) Wpływ świata nadzmysłowego na sprawy ludzkie w Baladynie (szk.). — 3) Charakterystyka sofistów w Protagorasie Platona (dom.). — 4) Idea messyanizmu w Przedświcie (szk.) — 5) Scharakteryzować poetów poromantycznych działających w kraju między r. 1848 a 1863 (dom). — 6) W czym tkwi różnica zasadnicza między dramatem klasycznym a nowożytnym w związku „z Listami z Krakowa“ Kremera (szk.). — 7) Charakterystyka pozytywizmu w literaturze polskiej (dom.). — 8) Powieść polska w XIX. wieku (szk.).

2. W języku niemieckim.

Klasa V.

1) Schilderung des Herbstes (dom.). — 2. Iphigenie (nach der Lektüre, (szk.). — 3) Der Totenkultus bei den alten Aegyptern (dom.). — 4) Der Graf von Habsburg (szk.). — 5) Eine Übersetzung aus dem Polnischen ins Deutsche (dom.). — 6) Das römische Haus (szk.). — 7) Die Erziehung bei den alten Griechen (dom.). — 8) Der Handschuh (szk.). — 9) Ein Beispiel militärischer Disziplin bei den Persern (nach Xenophon, (dom.). — 10) Johanna Sebus (Inhalt und Grundgedanke, (szk.). — 11) Andreas Hofers Tod (dom.). — 12) Nis Randers (szk.). — 13) Die Bakterien im Haushalte der Natur (dom.). — 14) Die Sage von Tantalus (szk.). — 15) Eine Übersetzung aus dem Polnischen ins Deutsche (dom.).

Klasa VI

1) Der Herbst auf dem Lande (dom.). — 2) Wie habe ich meine Ferien zugebracht (szk.). — 3) Eine Übersetzung aus dem Polnischen (dom.). — 4) Des Sängers Fluch (nach Uhland, (szk.) — 5) Nis Randers (Nacherzählung) (szk.). — 6) Die schwäbische Kunde (nach Uhland) (dom.). — 7) Legende vom Hufeisen (szk.). — 8) Plan und Aufbau der Städte im Mittelalter (szk.). — 9) Goethe in Strassburg (dom.). — 10) Eine Begebenheit aus meinem Leben (dom.). — 11) Die Teilung der Erde (Inhaltsangabe) (szk.). — 12) Eine Übersetzung aus dem Polnischen (dom.). — 13) Der Kalif (nach Hauffs „Kalif Storch“, (dom.). — 14) Das Erkennen (pros. unmittelbare Wiedergabe) (szk.).

Klasa VII.

1) Ein fahrender Sänger (szk.). — 2) Johanna in der Heimat (nach Schillers Jungfr. v. Orl.) (dom.). — 3) Wie sühnt Johanna ihre Schuld? (szk.). — 4) Nichtswürdig ist die Nation, die nicht ihr alles freudig setzt an ihre Ehre (dom.). — 5) Was sollen wir aus dem Gedichte „der Schatzgräber“ lernen? (szk.). — 6) Klopstocks Bedeutung für die deutsche Literatur (dom.). — 7) Bestrafter Übermut (nach dem Gedichte „Belsazar“ (szk.) — 8) Gedankengang des Gedichtes „Lenore“ (dom.). — 9) Das verschleierte Bild zu Sais (szk.).

Klasa VIII.

1) Übersetzung aus dem Polnischen (szk.). — 2) Charakteristik Faustens (dom.). — 3) Das Bettelweib von Locarno (szk.). — 4) Quidquid agis, prudenter agas et respice finem (dom.). — 5) Geschichte und Gegenstand der Laokoongruppe (szk.). — 6) Die fremden Einflüsse auf den deutschen Naturalismus (szk.). — 7) Suae quisque fortunae faber (szk.). — 8a) Goethes Beziehungen zu ausländischen Dichtern. b) Die symbolische Bedeutung Faustens II. Teil. (szk.).

IV.

Wykaz nadobowiązkowej lektury uczniów.

a) Z języka łacińskiego.

Adam: Ovid., De Daedalo et Icaro; de Herculis morte; de Orpheo et Euridice; de ultima nocte; Andraszek: Ovid., De Icaro et Perdice; de Romulo Quirino; Burliga: Liv. a. u. c. XXI, 1—16; Dębicki R.: Ovid. De Icaro et Perdice; de ultima nocte; Liv. XXI, 1—16; Düll: Ovid., Diluvium; Philemon et Baucis; de Orpheo et Euridice; de Daedalo et Perdice; Dzeduszycki E.: Liv. a. u. c. II., 1—15; Kauczyński M.: Liv. a. u. c. VIII., 8, 10 i 11 (Bitwa pod Wezuwuszem; Śmierć za ojczyznę Deciusa Musa); XXVI, 9 (Hannibal ante portas); Królikowski: Liv. a. u. c. II. 1—20; Kuhn: Ovid., De Mida rege; de ultima nocte; Liv. a. u. c. II. 1—16; Michalewski: Ovid., De Daedalo et Icaro; Philemon et Baucis; Mukowicz: Ovid., Orpheus et Euridice; Philemon et Baucis; de Icaro et Perdice; Liv. a. u. c. II. 1—30; Pawłowski: Liv. a. u. c. II. 1—15; Paygert: Ovid., De Icaro et Perdice; Liv. a. u. c. VIII. wybór; Skalkowski: Ovid., De Daedalo et Icaro; de ultima nocte; Sosnowski: Liv. a. u. c. II. 1—15; XXVI. 9; Steinhaus: Ovid., De Icaro et Perdice; Weigel-Milleret: Ovid., De Icaro et Perdice; de ultima nocte; Liv. a. u. c. XXII. 1—18. Dębicki K.: Cic., Pro Archia poeta; In Antonium I. III.; Dzeduszycki O. Cic., Pro Archia; de natura deorum; Heydel S.: Cic., Pro Archia; Horodyski R.: Somnium Scipionis; Horodyski Z.: Cic. Pro Archia; de imperio Cn. Pompei; Kauczyński: Cic., Pro Archia; Somnium Scipionis; Komorowski: Cic., Pro Archia; de natura deorum; Skwarczyński T.: Pro Archia; de natura deorum; Sobierański: Cic., Pro Archia; Somnium Scipionis; Szczurowski: Cic. Pro Archia; Treter: Cic. Pro Archia.

Z ód Horacego w szkole nieczytanych przygotowało się 8 uczniów; 10 uczniów z Tacyta Germanii. Nadto przerobiło 8 uczniów Cic. In Cat. II., III., IV.; Pro Archia poeta; Pro Deiotaro; Pro Ligario; Pro Milone; Laelius.

b) *Z języka greckiego.*

Adam: Xen. Anab. I. 6; V. 3; Hom. Il. VII.; Andraszek: Xen. Anab. IV., 7, V., 3; Dziejuszycki E.: Xen. Anab. IV. 7; Kuhn Xen. Anab. II. 5; Paygert: Xen. Anab. II. 5; Hom. Il. VIII.; Steinhaus: Xen. Anab. II. 5; Weigel-Milleret: Xen. Anab. II. 5.

Wszyscy uczniowie klasy VI. czytali nadobowiązkowo: Herodot. VIII. rozdziałów 26; Hom. Il. XIX.

Dębicki K.: Hom. Odyss. IX.; Dziejuszycki O.: Demost. *περὶ τῆς εἰρήνης*; Hom. Odyss. IX. 1—300; Komorowski: Demost. *περὶ τῆς εἰρήνης*; Hom. Odyss. IX. 245—500; Rogawski: Hom. Odyss. IX.; Skwarczyński: Demost. Phil. II., Hom. Odyss. IX. 245—500.

c) *Z języka polskiego.*

Adam: Górnicki, Dworzanin; Bolesławita, Szpieg; Ujejski, Pogrzeb Kościuszki; Burliga: Romanowski, Poezye; Dziejuszycki: E.: Prus, Lalka; Kauczyński: Prus, Lalka; Królikowski: Sienkiewicz, Trylogia; Sosnowski: Sienkiewicz, Ogniem i Mieczem; Steinhaus: Prus, Placówka; Mukowicz: Kraszewski, Masław; Dębicki: Gostomski, Pan Tadeusz; Fredro, Pan Jowialski; Damy i huzary; Goszczyński, Zamek kaniowski; Król zamczyska; Słowacki, Mnich; Arab; Lambro; Mickiewicz, Giaur; Byron, Korsarz; Dziejuszycki O: Koneczny, Dzieje Polski za Jagiellonów; Kallenbach, A. Mickiewicz; Fredro, Pan Geldhab; Goszczyński, Zamek Kaniowski; Słowacki, Arab; Hugo; Mnich; Byron. Korsasz; Giaur; Heydel St.: Koneczny, Dzieje Polski za Jagiellonów; Kallenbach, Życie Mickiewicza; Matuszewski, Lord Byron; Fredro, Pan Jowialski; Goszczyński, Król zamczyska; Zamek Kaniowski; Słowacki, Arab; Mnich; Horodyski R.: Fredro, Pan Geldhab; Wielki człowiek do małych interesów; Ciotunia, Damy i huzary; Słowacki, Lambro; Hugo; Mnich; Bieniowski; Byron, Giaur; Korsarz; Narzeczona z Abydos; Kutrzeba, Ustrój Polski; Koneczny, Dzieje Polski za Jagiellonów; Horodyski Z.: Fredro, Pan Geldhab; Pan Jowialski; Słowacki, Arab; Lambro; Byron, Giaur; Korsarz; Koneczny, Dzieje Polski za Jagiellonów; Kauczyński K.: Fredro, Wielki człowiek do małych interesów; Pan Geldhab; Słowa-

cki, Arab; Mnich; Byron, Giaur; Komorowski: Fredro, Pan Geldhab; Goszczyński, Zamek Kaniowski; Słowacki, Hugo; Żmija; Byron, Giaur; Koneczny, Dzieje Polski za Jagiellonów; Rogawski: Fredro, Wielki człowiek do małych interesów; Goszczyński, Zamek Kaniowski, Słowacki, Arab; Mnich; Byron, Giaur; Koneczny, Dzieje Polski; Skwarczyński: Gostomski, Pan Tadeusz; Koneczny, Dzieje Polski; Fredro, Wielki człowiek do małych interesów; Goszczyński, Zamek Kaniowski; Słowacki, Arab; Lambro; Mnich; Byron, Giaur; Więzień Czylonu; Sobierański: Fredro, Pan Jowialski; Pan Geldhab; Wielki człowiek do małych interesów; Goszczyński, Zamek Kaniowski; Słowacki, Arab, Hugo, Mnich; Byron, Giaur; Szczurowski: Fredro, Dożywocie; Wielki człowiek do małych interesów; Słowacki, Hugo; Mnich; Arab; Żmija; Byron, Giaur; Koneczny, Dzieje Polski za Jagiellonów; Treter: Fredro, Pan Jowialski; Dożywocie; Wielki człowiek do małych interesów; Goszczyński, Zamek Kaniowski; Słowacki, Arab, Hugo, Mnich; Byron, Giaur; Koneczny, Dzieje Polski.

d) Z języka niemieckiego.

Andraszek: Nansens Nordpolfahrt; Dębicki R.: Der Mönch von Heisterbach; Dziejuszycki E: Die sieben Schläfer; Der Friedensrichter; Der Mönch von Heisterbach; Das klagende Lied; Królikowski: Gudrun; Hermann u. Dorothea; Michalewski: Der Triumphator; Weigel-Milleret: Das ältere und jüngere Hildebrandslied; Die Kraniche des Ibykus.

Heydel St.: Schiller, Wilhelm Tell; Horodyski R.: Goethe, Leiden des jungen Werther; Iphigenie auf Tauris; Kauczyński K.: Goethe, Clavigo; Lessing, Minna von Barnhelm; Komorowski: Sudermann, Frau Sorge; Sobierański: Schiller, Maria Stuart; Goethe, Egmont; Torquato Tasso.

W klasie piątej odbywały się liczne odczyty w języku niemieckim, do których wątku dostarczały bądź osobiste doświadczenie bądź nauka i lektura. N. p. Ein Ausflug in die „Pieniny“; Mein Ausflug von Poronin nach dem „Morskie Oko“; Die galizische Erdölindustrie; Die aviatische Ausstel-

lung zu Lemberg; Das neue französische Feldgeschütz; Otto Lilienthal und seine aviatische Schule; Die Margarinfabrikation; Das Rätsel der Marskanäle; Georg Stephenson; Die Kometen; Die Luftschiffahrt; Der Automobilismus; Thadäus Kościuszko; Adam Mickiewicz; Gaius Marius; Alexander der Grosse; Die Schlacht bei Marathon i. t. p.

V.

Zbiory naukowe.

1. Biblioteka uczniów.

W roku szkolnym 1910 liczyła biblioteka 963 dzieł polskich i 855 dzieł niemieckich. W ciągu roku 1911 sprawiono 22 dzieł polskich i 6 dzieł niemieckich. Stan obecny: 985 dzieł polskich, 861 niemieckich.

W darze ofiarowali zakładowi swoje dzieła, za co raczą przyjąć wyrazy szczerzej podziękui W. W. P. P. 1) Hugo Zapalłowicz, a) *Conspectus florae Galiciae criticus*. Kraków 1906; b) Prof. F. Paxa „*Grundzüge der Pflanzenverbreitung in den Karpathen*“ ze stanowiska przyrodoznawstwa. Lwów 1909. 2) Dr. K. Zagajewski, *Kinder- und Hausmärchen, gesammelt v. Jakob und Wilhelm Grimm*. Lwów 1910. 3) Dr. K. Ostaszewski-Barański, *Agenor Gołuchowski i Rusini w r. 1859*. Lwów 1910. 4) L. Sikora, *Wpływ nauki ogrodnictwa na rozwój intelektualny, moralny i fizyczny młodzieży szkół średnich*. Gorlice 1910. 5) J. Turczyński, a) *Utwory dramatyczne*. Lwów 1911; b) *Dramat bezprawia, obraz historyczny 2 t.* Lwów 1904. 6) Dr. Piascecki & Dr. Dubanowicz, *Les écoles Polonaises*. Lwów 1910.

2. Zbiory przyrodnicze.

W ciągu roku szkolnego przybyło w dziale a) zoologicznym 15; b) botanicznym 6; c) mineralogicznym 12 okazów. Stan obecny: w dziale zoologicznym 78; w botanicznym 38; w mineralogicznym 211 okazów.

2 Szkielety (człowieka i kury).

Eschner, 4 tablice anatomiczne; Dr. W. Raschke, 3 tablice wyobrażające motyle, ryby słodkowodne i grzyby jadalne.

W darze ofiarowali W. W. P. P.: H. Seredyński, Mewę; Gregorovichowa, Głuszcza; A. Horodyski, Sokoła wędrownego, za co dyrekcyja szanownym ofiarodawcom składa dzięki.

3. Zbiory fizykalne.

W roku 1911 nabyto 12 nowych przyrządów, zatein znajduje się w gabinecie fizyki 115 przyrządów do doświadczeń fizykalnych i chemicznych z odpowiednim zapasem przyborów i chemikaliów.

4. Zbiory archeologiczne.

Do zbiorów przybyły w dziale środków reprodukcyjnych 4 starsze sztychy: 1) A. Caracci, komunia św. Hieronima; 2) Sebastyan Giampiccoli, Wizyta Piusa VI. w kościele i w szkole św. Rocha dnia 18. maja 1782; 3) Agost Comerio & T. Tadeschini Veronese, Portret Kopernika; 4) Luigi Rados z Medyolanu, Alessandro Volta portret. W dziale publikacyj i dzieł naukowych: Wiedza i życie XII. Podstawy kultury estetycznej; A. Lichtwark, Übungen in der Betrachtung von Kunstwerken, Berlin 1909.

5. Zbiory geograficzne.

W gabinecie geograficznym znajduje się: a) Globusów 3; b) Map ściennych 61; c) Atlasów 4; d) Modeli 6; e) Widoków i obrazów geograficznych 96.

VI.

Egzamin dojrzałości.

a) Pisemny egzamin (dnia 18—20 maja).

1. Z języka polskiego 3 tematy do wyboru:

a) Wyjaśnić dwuwiersz Dmochowskiego:

„Czytać dawne języki i obce rozumieć dobrze jest, —
lecz ojczysty trzeba naprzód umieć“.

b) Literatura zwierciadłem narodowości (Brodziński).

c) Kulturalne znaczenie Lwowa w przeszłości i teraźniejszości.

2. Z języka łacińskiego :

Przełożyć na język polski Cic. Tuscul. disput I. 29. 71 sq.

3. Z języka greckiego :

Przełożyć na język polski Plato, Lysis I. 203 A—204 C.

b) *Ustny egzamin.*

Ustny egzamin dojrzałości w terminie letnim 1911 odbył się w dniach 29., 30. i 31. maja pod przewodnictwem c. k. Inspektora krajowego szkół, Rady dworu Emanuela Dworskiego.

Z pomiędzy 22 uczniów zakładu, którzy się do egzaminu ustnego zgłosili uznano :

za dojrzałych z odznaczeniem . . .	10
za jednomyślnie dojrzałych . . .	5
za dojrzałych większością głosów .	5
reprobowano na $\frac{1}{2}$ roku . . .	2
Razem . . .	<u>22</u>

c) wykaz imienny abiturjentów.

(Gwiazdka oznacza osiągnięte przy egzaminie odznaczenie).

L. p.	Imię i nazwisko	Miejsce urodzenia	Dzień i rok urodzenia	Czas studiów gimn.	Z tego w Zakładzie	Obrany zawód
1.	Bodnar Kazimierz	Lwów	23 2 1892	8	4½	Akad. eksp.
2.*	Dadlez Julian	Rawa ruska	20 4 1893	8	4	Prawo
3.*	Dzieduszycki Włodzim.	Stanisławów	10 11 1893	8	3½	Prawo
4.	Halban Leon	Kraków	23 9 1893	8	5	Prawo
5.*	Horodyski Andrzej	Kociubińce	20 8 1893	8	5	Technika
6.	Jabłonowski Kazimierz	Lwów	14 8 1893	8	4	Akad. eksp.
7.*	Klusik-Orzechowski Zbigniew	Lwów	23 6 1893	8	5	Technika
8.	Krasucki Mikołaj	Lwów	10 10 1891	8	5	Technika
9.	Lisiewicz Aleksander	Lwów	16 9 1892	8	2	Filozofia
10.*	Mydlarski Jan	Pilzno	14 10 1892	8	4½	Filozofia
11.*	Obertyński Józef	Stronibaby	19 10 1893	8	4	Agronomia
12.*	Pajak Józef	Lwów	30 1 1893	8	5	Filozofia
13.*	Pietruski Stanisław	Gródek Jag.	6 7 1893	8	2	Medycyna
14.	Raciborski Franciszek	Lwów	20 1 1893	8	3	Agronomia
15.*	Starzeński Juliusz	Dąbrówka	8 11 1892	9	2	Prawo
16.	Starzeński Kazimierz	Dąbrówka	21 10 1890	9	2	Prawo
17.*	Terenkoczy Władysław	Lwów	26 6 1893	8	4½	Technika
18.	Turasiewicz Romuald	Lwów	25 5 1892	9	5	Prawo
19.	Wikarski Jerzy	Bełzec	7 8 1893	8	5	Agronomia
20.	Woytkowski Szczęsny	Grzymałów	20 5 1892	8	1	Akad. handl.

VII.

Kronika Zakładu.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 5. września uroczystem nabożeństwem, odprawionem w kaplicy zakładu.

Dnia 24. września odbyła się ankieta rodzicielska, która na podstawie referatu dyrektora zastanawiała się nad przyszłą organizacją zakładu. Nieznaczoną większością głosów oświadczono się za typem gimnazjum realnego z zatrzymaniem greczyzny jako przedmiotu względnie obowiązkowego. Zresztą wyrażono dyrektorowi najzupełniejsze zaufanie i poruczono tę sprawę jego uznaniu. To też na następnej ankiecie, która się odbyła dnia 24. marca b. r. oświadczył dyrektor, że po głębszej rozwadze postanowił z początkiem nowego roku szkolnego przyjąć typ c. k. gimnazjum w Tyczynie (Tetschen) w Czechach. Przeto mogą rodzice uczniów przechodzących do trzeciej klasy oświadczyć się przy wpisie, w jakim kierunku pragną dalej kształcić synów.

Dnia 9. września i 19. listopada odbyło się nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. cesarzowej Elżbiety.

Dzień imienin Najjaśniejszego Pana obchodzono dnia 4. października nabożeństwem i stosowną uroczystością w auli.

Od 16. do 24. października lustrował zakład c. k. Inspektor krajowy szkół Radca dworu Emanuel Dworski.

Dnia 13. listopada obchodziła młodzież uroczyste dzień Patrona Zakładu św. Stanisława Kostki. Mszę św. odprawił Przewielebny ks. prałat dr. Zygmunt Lenkiewicz. Po mszy przedstawił ks. Anioł z zakonu OO. Reformatorów złotemi usty znaczenie uroczystości i gorąco zachęcał młodzież do naśladowania swego wielkiego świętego Patrona. Oby Bóg pobłogosławił słowom natchnionego kaznodziei i patrioty!

Rocznicę listopadowego powstania święcono dnia 29. listopada nabożeństwem i stosowną uroczystością w auli.

Dnia 8. grudnia odbył się poranek muzykalno-wokalny ku uczczeniu pamięci wielkiego Chopina, który zagaił głęboko pomyślaną i gorąco odczutą charakterystyką Mistrza profesor dr. Kazimierz Kobzdaj. Z talentem i ze zrozumieniem odegrał uczeń kl. VII. Stanisław Komorowski kilka utworów ku najzupełniejszemu zadowoleniu licznie zgromadzonych gości.

Dnia 30. stycznia zakończono pierwsze półrocze i rozdano uczniom wykazy cenzur.

Od 5.—7. kwietnia odbywały się rekolekcyje wielkopostne, które uczniowie kl. I.—III. odprawili pod kierunkiem ks. Misyonarza Króla. Z uczniami klasy IV.—VIII. roztrząsał Wielbny ks. Józef Dziędzielewicz w sposób porywający zagadnienia bieżącej chwili, wskazywał w gorących przekonywujących słowach na otaczające młodzież niebezpieczeństwa, podawał skuteczną broń, jaką powinna się zaslaniać, ażeby na całej linii zwyciężyć i zapewnić sobie szczęście a Ojczyźnie pożytek i chlubę. Nauki i ćwiczenia religijne stanowiły poważny wstęp do przyjęcia świętych Sakramentów. Dnia 8. kwietnia bowiem przystąpili uczniowie wszystkich klas — po części w towarzystwie rodziców — wśród mszy św. odprawionej w kaplicy zakładu, do Stołu Pańskiego. Po mszy św. i komunii udzielił Najprzewielebniejszy ks. Arcybiskup Józef Bilczewski 100 uczniom Sakramentu bierzmowania, poczem do pasowanych na rycerzy Chrystusowych zwrócił się z gorącym apelem i zachęcał ich do podjęcia zwyciężkiej walki z niedowiarstwem i z życia pokusami. Słowa stalowej mocy a anielskiej słodyczy, tchnące nieprzebraną miłością młodzieży, niezawodnie głęboko się wryły w pamięć i serca słuchaczy i pozostaną w przyszłym ich życiu i działaniu obywatelskim najwierniejszym doradcą i najpewniejszą miarą postępowania.

Ferye wielkanocne trwały od 9.—19. kwietnia.

Dnia 26. kwietnia zwiedzili uczniowie wystawę urządzoną przez P. profesora Dunikowskiego obejmującą przedmioty dalekiego Wschodu.

Dnia 3. maja święciła młodzież uroczyste rocznicę wielkopomnej Konstytucyi i wzięła udział w pochodzie.

Dnia 30. maja odbyli uczniowie klasy VI. pod przewodnictwem p. profesora Dra Bykowskiego obok innych w różnych czasach podejmowanych krótszych wycieczek w okolicę Lwowa, dalszą wycieczkę do Chodorowa i Suchodołu. Zwiedzono dwór w Otyniowicach, miejscu urodzenia Grottgera, gdzie też po dokonaniu połowów na tamtejszym stawie przemocowano. Następnego dnia udali się wycieczkowcy do Borynicz, podejmowani serdecznie przez hr. Stanisława Mycielskiego. Po wysłuchaniu mszy św. w kaplicy pałacowej zwiedzali piękną galeryę obrazów, zbiory numizmatyczne, trofea

myśliwskie, rozległy park i w pobliżu się znajdujące kamieniołomy alabastru. Wreszcie zdążając forsowym marszem z Wybranówki do Chlebowic zapoznali się z geologicznym charakterem okolicy i zebrali znaczną ilość skamieniałości. Niektórzy użyli kąpeli w Suchodółce. Wszyscy wrócili w dobrym zdrowiu orzeźwieni poczuciem przyjemnie i pożytecznie spędzonego czasu do codziennego zajęcia.

Dnia 1. czerwca odbyła się w obecności rodziców uczniów tudzież czcigodnych członków Rady szkolnej krajowej, Przewielebnego ks. Prałata Lenkiewicza i Rady dworu Emanuela Dworskiego, przewodniczącego komisji egzaminu dojrzałości, uroczystość doręczenia świadectw pierwszym abiturientom.

Uroczystość rozpoczęła się wysłuchaniem mszy św. w kaplicy zakładu, podczas której ks. profesor Głęb od ołtarza zwrócił kilka gorących słów do abiturientów, na których intencję mszę św. odprawił. Zachęcając ich do chrześcijańskiego życia nie zwracał się do nich z słowami pożegnania, lecz z nadzieją spotkania się w niedalekiej przyszłości na niwie wspólnej pracy obywatelskiej.

Po ukończeniu mszy św. przemówił abiturient Józef Pa-
jąk imieniem kolegów w te słowa :

„Po raz ostatni widzimy się dziś w murach szkolnych jako uczniowie tego zakładu. Wychodzimy w świat; rozejdziemy się, jednak łączności, panującej pomiędzy nami dzisiaj, nic nigdy nie zerwie. Pozostanie łączność zasad i ideałów wpojonych w nas w czasie naszego pobytu w tym zakładzie. Ruszamy w świat śmiało naprzeciw tych przykrości i przeszkód, jakie nam życie stawiać będzie, a jeżeli dobrze widzimy odpowiedzialność za te ciężkie obowiązki, których spełnienie nas czeka, to należy to Tobie jedynie Panie Radco i Dyrektore przypisać. To też pragnę ci za to dzisiaj złożyć imieniem wszystkich moich kolegów jak najserdeczniejsze podziękowanie. Dziękujemy Ci za naukę, za troskliwą opiekę, jakiej zawsze doznawaliśmy w zakładzie, ale przede wszystkim dziękujemy Ci za to przygotowanie i przysposobienie nas do dalszego życia, za wskazywanie drogi, po której krocząc w przyszłości moglibyśmy się przysłużyć ojczyźnie i społeczeństwu. Szkoła była dla nas przygotowaniem do obywatelskiego życia, była jednak zarazem domem ojcowskim, pełnym miłości, ciepła

i dobrej rady. To też ze szczerym żalem opuszczamy mury szkolne a chwile spędzone tu z Panem Radcą pozostaną nam zawsze w pamięci. Na tem miejscu chciałbym również wyrazić z całego serca podziękowanie wszystkim Panom Profesorom za chętnę i życzliwe zajmowanie się nami. Wyście kształcili i rozwijali umysły nasze. Od Was otrzymaliśmy zasób wiadomości, z którymi idziemy w życie, pełni nadziei, że ta praca Wasza nie zmarnuje się; w postępowaniu z nami byliście nie tylko Profesorami lecz zarazem prawdziwymi przyjaciółmi młodzieży. Myśmy to żywo odczuli i odpłacamy Wam czcigodni Panowie wdzięcznością i przywiązaniem z głębi serca płynącym. Chwile z Wami spędzone będą stanowić po latach jedno z najpiękniejszych wspomnień naszej młodości. Zwracam się do was koledzy, którzy pozostajecie jeszcze w zakładzie. Oby te węzły, nawiązane na ławach szkolnych, nie kończyły się z chwilą opuszczenia przez nas zakładu, — oby te hasła, które wypowiedział ten, pod którego imieniem jest ten zakład. „Ojczyzna, nauka i cnota“ stały się dla nas łącznikiem w dalszem życiu, obyśmy mając je zawsze przed oczyma i niosąc wysoko sztandar ideałów, które w nas tutaj wpojono pracowali razem w jedności dla dobra ogólnego, pomni słów wieszczą, że

„Co trudnem jednostce, łatwem jest dla wielu;

Niech trudność zadania nas nie odstrasza;

Wspólnemi siłami dążymy do celu,

W tem słowie jedność i przyszłość jest nasza“...

Dyrektor podziękował za serdeczne wyrazy i życzył, aby abiturycenci w życiu zostali wierni ideałom młodości i posiadli sztukę w najsędziwsze lata z zapałem młodości imać się męskiego czynu. W Bożym duchu stać na straży dobra Ojczyzny — to cel życia. Jak tu w szkole tak i w życiu wszystko niech się dzieje pod hasłem „Bóg i Ojczyzna“. Pod tym sztandarem, uzbrojeni w sumiennosc, pracowitość i ambicję, daleką od zarozumiałości i pychy, mogą śmiało i gorącym sercem — jak przystoi młodym — wyruszać na podbój życia zawsze pomni, że prawdziwym patriotą i zdobywcą życia tylko ten, kto samochcąc nie zacięży fizycznym, intelektualnym lub moralnem niedołęstwem na dobru powszechnem. Silne i własnym trudem szczęśliwe jednostki stanowią jedyną trwałą porękę istnienia potężnych, szczęśliwych narodów... J. W. P.

Radca dworu Dr. Tadeusz Klusik-Orzechowski dziękował imieniem rodziców za starania łożone około wykształcenia i wychowania młodzieży wyrażając życzenie, aby zakład w najdalsze lata mógł spełniać szczytne i owocne zadanie.

Uczeń klasy VII. Stefan Dąbrowski pożegnał serdecznymi, ciepłymi słowy ustępujących kolegów zapewniając ich, że pozostający wiernie zachowają ich w przyjaznej pamięci i starać się będą warstwa po warstwie łączyć się z druhami młodoci w zawodowej pracy około dobra społecznego.

Następnie Radca dworu J. W. P. Emanuel Dworski, który jako c. k. Inspektor krajowy szkół i jako przewodniczący przy egzaminie dojrzałości był świadkiem od samego powstania zakładu do chwili obecnej postępowania i pracy tej młodzieży, wyraził swoje zupełne zadowolenie i serdeczne złożył abiturjentom życzenia.

Wreszcie doręczono abiturjentom świadectwa z błogosławieństwem, aby Bóg im dozwolił w najpóźniejsze lata tak swe życie urządzić, ażeby im było dobrze i z nimi było dobrze.

Rok szkolny zakończono dnia 26-go czerwca uroczystem nabożeństwem i rozdaniem świadectw uczniom.

Statystyka uczniów.

	Klasa I.	Klasa II.	Klasa III.	Klasa IV.	Klasa V.	Klasa VI.	Klasa VII.	Klasa VIII.	Razem
1. Liczba uczniów:									
Z końcem r. s. 1909/10 było	18 ⁵	18 ⁵	19 ¹	23	20 ³	19	22	.	139 ¹⁴
Z początkiem r. s. 1910/11 było
a) tutejszych	.	14 ⁴	14 ⁵	17	17 ¹	20 ¹	16	22	120
z promocyą repetentów.	.	.	.	1	.	2	.	.	3
b) z innych zakładów	12	1	2	.	4	.	.	2	21
z promocyą repetentów.	.	2	.	.	2	.	.	.	4
W ciągu roku przybyło	3	4	4	4	2	1	3	.	21
W ciągu roku opuściło zakład.	1	1	1	.	1	1	3	1	9
Z końcem r. s. było Razem	14 ⁵	20 ⁴	19 ⁵	22	24 ¹	22 ¹	16	23	160
2. Według miejsca urodzenia:									
Ze Lwowa	8	11	10	15	10	11	4	9	78
Z Galicyi	4	8	8	4	13	10	11	13	71
Z Król. Polskiego i prowincyi zabranych	1	1
Z Austrii dolnej	.	.	.	2	.	1	.	.	3
Z Moraw	1	1	2
Z Bukowiny	.	.	1	.	1	.	.	.	2
Z Węgier	.	.	.	1	1
Z Rosyi	1	1
Z Niemiec	1	.	1
Razem	14	20	19	22	24	22	16	23	160
3. Według religijnego wyznania:									
Katolików obrz. rz. kat.	9	16	17	14	23	19	16	21	135
" " orm. kat.	.	1	.	2	3
" " greck. kat.	2	.	2	4
Wyznania ewangelickiego	1	1	.	1	.	1	.	.	4
" mojżeszowego	4	2	2	5	1	.	.	.	14
Razem	14	20	19	22	24	22	16	23	160
4. Według języka ojczystego:									
Mówiących po polsku i Polaków	14	20	19	22	24	22	16	23	160

	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
5. Według wieku:									
Lat 10	12	12
„ 11 :	2	2
„ 12	15	15
„ 13	3	13	16
„ 14	1	4	10	15
„ 15	2	7	15	.	.	.	24
„ 16	1	.	4	3	14	.	.	22
„ 17	1	5	6	9	.	21
„ 18	1	2	4	14	21
Nad lat 18	3	9	12
Razem	14	20	19	22	24	22	16	23	160

6. Uzupełnienie klasyfikacji z r. 1909/10:

Do egzaminu poprawczego przeznaczono	1	.	.	2	2	.	.	5
Egzamin zdało	1	.	.	2	2	.	.	5
Uznano za chlubnie uzdolnionych	6 ²	7 ³	8	7	9 ²	5	11	.	53 ⁷
Do klasy wyższej uzdolnionych	9 ²	11 ²	10 ¹	15	9 ¹	11	11	.	76 ⁶
Do klasy wyższej na ogół uzdolnionych	1 ¹	.	1	1	3 ¹
Do klasy wyższej nieuzdolnionych	2	.	.	.	1	3	.	.	6
Nieklasyfikowano	1	.	.	.	1
Razem	18 ⁵	18 ⁵	19 ¹	23	20 ³	19	22	.	139 ¹⁴

7. Klasyfikacja uczniów za r. s. 1910/11:

Do klasy wyższej chlubnie uzdolnionych	7	6	7	4	4	11	4	7	50
Do klasy wyższej uzdolnionych	4	11	11	11	15	8	9	15	84
Do klasy wyższej na ogół uzdolnionych	2	2	1	6	11
Do klasy wyższej nieuzdolnionych	1	1	1	.	3
Przeznaczono do egzaminu poprawczego	1	4	2	1	1	9
Nieklasyfikowano	1	1	1	.	3
Razem	14	20	19	22	24	22	16	23	160

8. Na przedmioty nadobowiązkowe uczęszczało :	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Klasa	Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Na naukę języka francuskiego	8	11	.	3	.	5	.	27
Na stenografię	3	.	.	5	8
Na geometryę wykresną	7	.	1	3	11
Na śpiew	3	6	1	4	.	.	5	19
9. Do warsztatów rękodzielniczych	2	2	1	2	.	7
10. Uprawiało Sporty :									
<i>a)</i> Pływanie	6	6	4	9	8	8	6	47
<i>b)</i> Wioślarstwo	6	6	6	12	9	8	7	54
<i>c)</i> Ślizgawkę	8	10	14	13	12	19	9	15	100
<i>d)</i> Saneczki	3	7	9	10	5	11	5	16	66
<i>e)</i> Narty	1	5	5	2	3	16
<i>f)</i> Kolarstwo	3	3	10	14	11	8	18	67
<i>g)</i> Siermierkę	2	2	3	4	11
<i>h)</i> Konną jazdę	5	6	2	4	17

IX.

Klasyfikacya uczniów.

(Tłusty druk oznacza promowanych z odznaczeniem).

Klasa I.

Bielesz Jerzy
Długosz Tadeusz
Fein Herman
Kanner Jakób
Kruszewski Henryk
Lauterbach Artur

Letyński Leopold
Liptay Alfred
Ostrowski Bolesław
Petelenz Roman
Rapalski Eugeniusz
Rosner Zygmunt
Sulimirski Witold.

Nie otrzymał promocyi 1 uczeń.

Klasa II.

Cieński Witold
Domański Stanisław
Epler Kazimierz
Gracka Józef
Hennig Julian
Jankowski Jan
Kasperek Wiktor
Kurtz Jerzy
Lasocki Kazimierz

Lewicki Karol
Manasterski Marjan
Ostaszewski Bronisław
Regenstreif Leon
Rużycki Jerzy
Sieradzki Jerzy
Szarski Andrzej
Weinreb Ozyasz
Wiktor Tadeusz
Zachariewicz Julian.

Nie otrzymał promocyi 1 uczeń.

Klasa III.

Borecki Tadeusz
Dziędziewicz Antoni

Epler Stanisław
Górski Józef

Koch Bronisław
 Krzyżanowski Alfred
Krzyżanowski Jerzy
 Kurtz Karol
 Liptay Stefan
 Mossakowski Stanisław
 Motylewski Mieczysław

Münter Stanisław
 Rakowski Tadeusz
Rosner Rudolf
Selcer Mieczysław
Skwarczyński Ludwik
 Sulimirski Tadeusz
Traczewski Stefan

Wiesiołowski Aleksander.

Klasa IV.

Allerhand Joachim
Bukowski Stanisław
 Czaykowski Kazimierz
Dadlez Józef
 Fiedler Juliusz
 Gregorovich Franciszek
 Káan Jan
 Kossak Karol
Lasocki Stefan
 Lisiewicz Mieczysław

Rejchan Stanisław
 Romaszkan Jerzy
 Rozdół Mieczysław
 Schwarzwald Artur
 Schwarzwald Zygfryd
 Sereżyński Hipolit
 Stenzel Leon
 Telichowski Zdzisław
 Teodorowicz Antoni
 Weinreb Gustaw

Wixel Paweł.

Pozwolono po feryach powtórzyć egzamin z jednego przedmiotu 1 uczniowi.

Klasa V.

Adam Tadeusz
 Andraszek Władysław
Dębicki Roman
 Düll August
 Kauczyński Michał
 Królikowski Stanisław
 Kuhn Józef
 Michalewski Adam
 Mukowicz Stefan

Pawłowski Tadeusz
 Paygert Włodzimierz
 Piątkiewicz Zdzisław
Skałkowski Iwo
 Sławiczek Władysław
 Sosnowski Jerzy
 Steinhaus Stanisław
 Turasiewicz Stanisław
Weigel-Milleret Władysław

Wiesiołowski Adolf.

Pozwolono po feryach powtórzyć egzamin z jednego przedmiotu 4 uczniom.

Klasa VI.

Baczewski Adam
 Bruchnański Jan
Dadlez Michał

Epler Roman
Godlewski Kazimierz
Gorecki Zdzisław

Heydel Adam
Jamiński Adam
 Lisiewicz Bronisław
Łoziński Jan
 Madeyski Karol
Matuszewie Stefan

Mycielski Feliks
Mycielski Ludwik
Neumann Józef
 Pietruski Piotr
Schellenberg August
Szawłowski Jan

Traczewski Roman.

Pozwolono po feryach powtórzyć egzamin z jednego przedmiotu 2 uczniom.

Klasa VII.

Dąbrowski Stefan
 Dębicki Karol
Dzieduszycki Oktaw
 Heydel Stanisław
 Horodyski Zdzisław
 Kauczyński Klemens

Komorowski Stanisław
 Rogawski Karol
Skwarczyński Tadeusz
 Sobierański Stanisław
 Stronczak Bogdan
 Szczurowski Jan

Treter Stanisław.

Pozwolono po feryach powtórzyć egzamin z jednego przedmiotu 1 uczniowi; nie otrzymał promocji 1 uczeń.

Klasa VIII.

Bodnar Kazimierz
Dadlez Julian
Dzieduszycki Włodzim
 Halban Leon
 Horodyski Andrzej
 Jabłonowski Kazimierz
Klusik-Orzechowski Zbign.
 Krasucki Mikołaj
 Lisiewicz Aleksander
 Mierzeński Tomasz
Mydlarski Jan

Obertyński Józef
Pajak Józef
 Pietruski Stanisław
 Raciborski Franciszek
Starzeński Juliusz
 Starzeński Kazimierz
 Telichowski Stanisław
Terenkoczy Władysław
 Turasiewicz Romuald
 Wikarski Jerzy
 Woytkowski Szczęśny.

Pozwolono egzamin powtórzyć z jednego przedmiotu 1 uczniowi.

OGŁOSZENIE.

Wpisy uczniów do Zakładu na rok szkolny 1911/12 i egzaminy poprawcze odbędą się dnia 3. i 4. września o godzinie 9—12 przed południem i od 4—6 po południu.

Opiekunowie uczniów wstępujących do klasy III. oświadczą się, czy uczeń ma pobierać naukę języka greckiego czy francuskiego.

Z innych zakładów wstępujący uczniowie mają przedłożyć świadectwo odejścia i rodowód.

Rok szkolny rozpocznie się nabożeństwem uroczystym, które się odprawi dnia 5-go września o godzinie 9 w kaplicy Zakładu.
